

Onderwerp:	Salafisme in Helmond
Datum	23 oktober 2007
Partij:	SP
Bijlage:	VA 59
Ingekomen brief griffie:	24 oktober 2007
Antwoord college:	4 december 2007

Aan het college van burgemeester en wethouders van Helmond,

In Den Haag is op 8 oktober 2007 het AIVD-rapport 'Radicale dawa in verandering: de opkomst van een islamitisch neoradicalisme in Nederland' ¹ aangeboden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De radicale dawa houdt de verspreiding van radicaal, onverdraagzaam politiekreligieus gedachtegoed in. In het rapport wordt specifiek aandacht besteed aan de salafistische dawa beweging. Deze radicale dawa beweging wordt als ultraorthodox omschreven omdat zij zeer rigide is in haar religieuze interpretaties en alle vormen van hedendaagse aanpassingen van haar leer afwijst. Het radicale karakter is gelegen in het feit dat zij de samenleving diep ingrijpend wil hervormen. Participatie in de omringende niet-islamitische samenleving wordt afgewezen en verregaande vormen van onverdraagzame uitsluiting van andersdenkende moslims en niet-moslims worden gepropageerd. Ook roept de salafistische dawa beweging op tot antidemocratisch handelen, evenwel zonder daarbij het gebruik van geweld te verheerlijken, ertoe op te roepen of het te ondersteunen. Dit in tegenstelling tot de gewelddadige jihad, waar we hier nadrukkelijk niet over spreken.

De AIVD ziet risico's met betrekking tot de aantasting van de open samenleving. Hiermee wordt bedoeld dat het mogelijk is dat er op individuen zware druk wordt uitgeoefend om afstand te doen van bepaalde rechten en plichten. In de in het rapport beschreven situatie zijn het vooral Nederlandse moslims die in de invloedssfeer raken van salafistische groeperingen en het risico lopen dat zij onder groepsdruk worden beperkt in de uitoefening van hun grondrechten. Zo kunnen bijvoorbeeld vrouwen, homoseksuelen, meer op vrijheid georiënteerde personen of vermeend ongelovigen worden gedwongen zich te conformeren aan de strikte gedragsnormen van de salafisten. Ook wordt bijvoorbeeld homoseksualiteit gezien als een zondige afwijking die bij openlijke of weinig heimelijke uitoefening tot sociale verstoting of zelfs verkettering kan leiden. Hierdoor durven islamitische homoseksuelen niet altijd voor hun seksuele geaardheid uit te komen.

Tot zover de conclusies van de AIVD. In het kader van het actieplan polarisatie en radicalisering 2007-2011 ² worden algemene, op preventie gerichte activiteiten ondersteund om de weerbaarheid van moslimjongeren tegen radicalisering te versterken. Ook wordt een aantal specifieke acties ten aanzien van het salafisme ondernomen. Het is bekend dat een aantal salafistische predikers zeer actief is in de verspreiding van de radicale dawa. Daarom is er in de zomer van 2006 een informatieve bijeenkomst voor een aantal betrokken gemeenten geweest. Sinds de zomer van 2007 wordt een aantal van die gemeenten nogmaals bezocht om ze te wijzen op de mogelijkheden die er zijn om het thema polarisatie en radicalisering aan te pakken en specifieke maatregelen te treffen tegen de onverdraagzame politiekreligieuze boodschap die deze salafistische predikers uitdragen. Het belangrijkste middel dat een burgemeester of gemeentebestuurder heeft is het gesprek aangaan. Confronterend, met kennis van zaken en voorbereid om stevig weerwoord te bieden. Ook zijn er specifiek (integratie)activiteiten mogelijk, zoals het organiseren van publiek debat tussen jongeren die de salafistische ideologie aanhangen en jongeren die een andere minder orthodoxe leer aanhangen. Dit om te voorkomen dat salafisten in hun isolement volharden en daarin ook andere jongeren meetrekken. Bij dit alles wordt vanuit het rijk ondersteuning op maat aangeboden.

Tot zover het actieplan. Het is zorgelijk dat het salafistische gedachtegoed de laatste jaren aan invloed heeft gewonnen. Aanhangers van de radicale dawa zouden oproepen tot 'antidemocratisch handelen', maar een blijvende aantasting van de democratische rechtsorde acht de AIVD niet aannemelijk. In het rapport klinken forse waarschuwingen, maar er zijn ook geruststellende woorden: neoradicalen vormen ongeveer een half procent van de actieve moslims, ze keren zich af van het plegen van geweld en lijken gewelddadige jihadisten de wind uit de zeilen te nemen.

Sommige activiteiten van neoradicalen moslims kunnen wettelijk worden aangepakt. Op het moment dat mensen geen belasting willen betalen, hun kinderen niet naar school sturen of onderwerp worden van een eigen rechtssysteem, gebaseerd op de *sharia*, kunnen we ingrijpen. Veel moeilijker is de bestrijding van intimidatie binnen de moslimgemeenschappen. Het belangrijkste middel in de strijd tegen neoradicalisme is volgens de SP de weerbaarheid van de overgrote meerderheid van gewone moslims, die juist hun best doen om hun plek te vinden in de samenleving. Moslims zijn het eerste slachtoffer van neoradicalen. Gewone moslims krijgen een versie van de islam opgedrongen die niet de hunne is. Daarom moeten we onze jongeren meer betrekken bij onze samenleving en moeten we hen die dit tegen willen gaan stoppen.

In het NRC-Next werd op 17-10-2007 aandacht besteed aan het salafisme. Salafistische predikers dragen in heel het land actief hun boodschap uit, vaak op verzoek van islamitische jongerenorganisaties. Er zou volgens het NRC-Next sprake zijn van banden tussen de predikers, de Stichting Al-Waqf Moslim Jongeren Holland in Helmond en de 'Al Mouahidine' moskee in Helmond.

Dat brengt ons op de volgende vragen aan het college:

1. Bent u op de hoogte van het artikel over salafisme en de link hiermee met Helmond in NRC-Next van woensdag 17 oktober 2007? ¹
2. Hoe ziet de link tussen Stichting Al-Waqf Moslim Jongeren Holland in Helmond en Stichting Al Waqf al Islami in Eindhoven eruit?
3. Heeft het college inzicht in eventuele activiteiten van de Stichting Al-Waqf die integratie van jongeren in de weg zouden staan? Zo ja, waaruit bestaan deze dan?
4. Kan het college aangeven in hoeverre er in Helmond sprake is van salafistische activiteiten? Speelt hierbij de 'Al Mouahidine' moskee in Helmond een rol? Worden salafistische predikers uitgenodigd om in Helmond lezingen te houden?
5. Hoe houdt het college toezicht op deze mogelijke activiteiten? Wordt er op dit gebied samengewerkt met derden (politie, justitie, gemeente Eindhoven, etc.)? Zo ja, hoe ziet deze samenwerking eruit?
6. In hoeverre is er overleg over radicalisering tussen het college en belangenorganisaties die een vreedzame uitoefening van de islam nastreven?
7. Kan het college aangeven wat het doet en gaat doen om mogelijke radicalisering van moslimjongeren tegen te gaan?
8. Is het college op de hoogte van het 'Actieplan polarisatie en radicalisering 2007-2011' van het ministerie van Binnenlandse Zaken en koninkrijksrelaties? ² Is het college bereid om, indien noodzakelijk, extra te investeren in bestrijding van radicalisme en hierin de samenwerking en eventuele cofinanciering met het ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te zoeken?

¹

<http://www.minbzk.nl/asp/get.aspx?xdl=/views/corporate/xdl/page&VarIdt=109&ItmIdt=101579&ActItmIdt=108807>

²

<http://www.minbzk.nl/actueel?ActItmIdt=108156>

Namens de SP fractie,
Erik de Vries

Antwoord college van burgemeester en wethouders:

Naar aanleiding van uw bovengenoemde brief, delen wij u het volgende mede.

U hebt het college van burgemeester en wethouders van Helmond schriftelijk een aantal vragen gesteld over salafisme in Helmond.

Bij de vragen 1 tot en met 4 willen wij afzien van een schriftelijke beantwoording. Begin 2008 zal een besloten bijeenkomst belegd worden voor de leden van commissie ABA, vertegenwoordigers uit het college en een kleine kring van in het Helmondse direct betrokken ambtenaren. Tijdens die bijeenkomst zullen medewerkers van de AIVD toelichting geven op het rapport "Radicale Dawa" en ingaan op de plaats daarin van de Helmondse moskeeën en andere Helmondse, op de Islam gebaseerde instellingen.

Bij het uitkomen van het AIVD rapport "Van dawa tot jihad" heeft een soortgelijke voorlichtingssessie plaatsgevonden; daarbij waren echter geen leden van de commissie ABA vertegenwoordigd.

Vraag 5:

De burgemeester wordt als hoofd openbare orde en veiligheid via de regiopolitie Brabant Zuidoost op de hoogte gehouden van relevante ontwikkelingen die betrekking hebben op het gebied van radicalisering. Daarnaast is, indien nodig, binnen de wekelijkse overleggen van de burgemeester met politie en in de driehoeksoverleggen met politie en het openbaar ministerie ruimte voor cases die met radicalisering van doen zouden kunnen hebben.

Daarnaast hebben wij er redelijk vertrouwen in dat ook vanuit de moslimgemeenschap zelf signalen zullen worden gegeven als sprake is van gevaarlijke salafistische activiteiten binnen Helmond.

Vraag 6:

Helmond kent een platform sociale cohesie onder voorzitterschap van de burgemeester. De wethouders Yeyden en Boetzkjes hebben beide zitting in het platform, evenals de gemeentesecretaris. Het platform is een structureel overlegplatform tussen vertegenwoordigers van de Helmondse moskeeën, scholen, politie, brandweer en welzijnsinstellingen. Het platform komt periodiek bijeen.

Het platform is enkele jaren gestart als veiligheidsplatform maar heeft zich ontwikkeld tot een platform waarin breed zaken die sociale cohesie betreffen aan de orde komen.

Binnen het platform worden ook zaken aangaande radicalisering aan de orde gesteld.

Momenteel is de evaluatie van het platform gaande. Alle deelnemers van het platform hebben echter al aangegeven door te willen gaan met deze vorm van overleg; de evaluatie zal daarom voornamelijk gericht zijn op verdere optimalisering.

Bij de volgende bijeenkomst van het platform begin 2008 staat overigens het bovengenoemde rapport ter bespreking op de agenda. Een van de zaken die daarbij aan de orde gesteld wordt is dat het voorkomen van radicalisering niet alleen een zaak is van de overheid maar dat het voorkomen van radicalisering ook een taak is van alle, en daarmee ook van de Islamitische, inwoners van Helmond.

Vraag 7:

Binnen Helmond is het streven er vooral op gericht om alle inwoners te betrekken bij de maatschappij en hen daarbinnen alle kansen te bieden op welbevinden en ontplooiing. Dat geldt dus ook zonder enige bedenking voor mensen met een andere cultuur of achtergrond. Het betekent wel dat van de inwoners van Helmond een actieve opstelling wordt gevraagd. Kansarme inwoners worden extra gestimuleerd door doelgerichte programma's.

Ook binnen de groep mensen met een allochtone achtergrond is sprake van achterstand.

Door doelgericht deze achterstand aan te pakken proberen wij de gronden voor radicalisering weg te nemen. Momenteel is er een aantal vervelende groepen jongeren in Helmond actief. Zij zorgen niet alleen voor overlast maar plegen ook criminele feiten. In deze groepen is sprake van oververtegenwoordiging van jongeren met een allochtone achtergrond.

Met de politie, jongerenwerk en het openbaar ministerie lopen afspraken over het aanpakken van deze groepen.

Verder bestaat er een informeel netwerk van vertegenwoordigers uit het onderwijs, de politie, het welzijnswerk en de gemeente dat periodiek bijpraat over individuen die gedrag vertonen dat zou kunnen duiden op radicalisering.

Door dit netwerk zal begin 2008 een mini-conferentie worden belegd voor 1^e-lijns werkers uit welzijn, onderwijs en zorg om de bevindingen uit het AIVD rapport onder de aandacht te brengen en handvatten aan

te reiken voor het herkennen, het omgaan met en het tegengaan van radicalisering. Overigens zal daarbij ook sprake zijn van het vestigen van aandacht op rechts-extremisme.

Een aparte vermelding dient het project Allochtone jongeren in detentie. Het project behelst een vroegtijdige benadering van Helmondse jongeren die in detentie verblijven met de bedoeling hen een begeleide terugkeer te bieden binnen de Helmondse maatschappij. Door te zorgen voor wonen, werk in inkomen van deze groep jongeren hopen wij verdere ontsporing tegen te gaan.

Vooralsnog zien wij geen aanleiding aparte programma's te starten gericht op tegengaan van radicalisering van moslimjongeren.

*Binnen de bestaande programma's jeugd en veiligheid zijn voldoende mogelijkheden om uitwassen te signaleren en indien nodig door intensivering van **bestaande** programma's te focussen op deze specifieke problematiek.*

Vraag 8

*Indien daartoe de noodzaak daartoe aanwezig is zal geïnvesteerd **moeten** worden in de bestrijding van radicalisering.*

Met een vertegenwoordiger van het ministerie van binnenlandse zaken lopen gesprekken over co-financiering van een aantal in Helmond opgezette trajecten in het kader van sociale cohesie en onder meer gericht op opvoedingsondersteuning en begeleiding van allochtone uitvallers.

Probleem is echter dat de Helmondse projecten gekenmerkt worden door een hoge mate van preventieve aanpak en daardoor niet direct te linken schijnen te zijn aan (het voorkomen van) radicalisering.

Vooralsnog lijkt alleen de eerder genoemde mini-conferentie steun te krijgen.

Wij hopen u hiermede voldoende te hebben geantwoord.

*Burgemeester en wethouders van Helmond,
De burgemeester, de secretaris,
Drs. A.A.M. Jacobs. Mr. A.C.J.M. de Kroon.*